

JUL PÅ "ÅBERGGÅRD" I MØBORG ca. 1900-1905.

(Fra Agnes Boldsens erindringer, Lemvig Museums arkiv)

December Maaned var altid en meget travl Tid for Gaardens Kvindfolk, men saa var der vel ogsaa nok et ordentligt Forraad at gaa til Jul med; f. Eks. bagte vi Pebernødder af et Lispund Mel = 8 kg, og da var der Tradition for, at alle skulde være med til at trille Dejen i Pølser Aftenen før. Selve Bagedagen kom der en Kone til at ilde den store Ovn og passe Pebernødderne i ovnen, mens vi Børn og Pigerne snittede Pebernødder og satte dem paa Plade. Vi betragtede det som en Festdag, det var for os Børn en større Begivenhed, end den Dag Smaakager, Kleiner m.m. blev bagt.

En anden Begivenhed, som ogsaa betød meget, var den Aften vi klippede til Juletræ, som vi sagde. Der skulde alle ogsaa være med. Saa fik vi Kaffe med Julekage til. Og for at Pigerne, som nok var de fikseste til at lave Pynt, kunne arbejde med hele Tiden, var det Skik, at Forkarlen og en Pebersvend fra Nabolaget skulde sørge for Kaffen. De fik deres Instrukser af Mor, før hun ogsaa gik igang med Juletræs-pynten. Da var det jo ikke almindeligt at Mandfolk hjalp med noget som helst Husvæsen, saa vi Børn syntes, det var en ekstra Fornøjelse, at se de 2 gaa igang med Serveringen.

Af Pynt lavede vi nogle Kurve af Karton og Silkepapir - det var Fars Bestilling at klippe Karton ud, det gik nøjagtig til med Maal og Passer. Papirskræmmerhuse købte vi i Ark. Hjerter flettede vi af Glanspapir. Roser og Valmuer lavede vi af Silkepapir, som vi kræppede, om en Strikkepind. Valmuernes Støvdragere blev lavet af sort Kinesertraad, som blev dyppet i Gummivand og dernæst i fine Byggryn. Valmuerne var meget dekorative. Vi lavede ogsaa nogle Vatdukker med et Glansbillede-ansigt paa. Kurve og Kræmmerhuse blev fyldt med Pebernødder, Hasselnødder og Rosiner, inden de kom paa Træet. Ja, den Klippeaften var omtrent lige saa stor som selve Juleaften.

Til Frokost Lille-Juledag fik vi kun kogt Øl med Sigtebrøds mellem-madder til - og for rigtig at samle Appetit til Juleaftensmaden skulde vi helst sløjfe Eftermiddagskaffen den Dag.

Juleaftensmaden var i min Barndom Risengrød og Flæskesteg med Svedsker og Rødkaal. I mine Bedsteforældres Tid spiste de Kødsuppe, som vist var mest brugt her i Vestjylland, men da Mor giftede sig med Far, der kom fra Østjylland, rettede hun sig efter, hvad han var vant til.

Juletræet, som stod i den Øverste Stue, pyntede Far og Mor Lille-Juleaften, og saa maatte ingen af os se det før Juleaften. Det var et meget højtidelig Øjeblik, naar Far lukkede Døren op ind til det tændte Træ, vi Børn stod parat efter Alder, den yngste forrest.

Naar vi saa havde sunget nogle Salmer, fik vi Lov til at undersøge Pakkerne paa Juletræet; naar det sidste Lys var nedbrændt, gik vi ned i Spisestuen, hver især fik tildelt en Portion Pebernødder, som vi saa spillede med, "Effen eller Ueffen" - "min Gris løb i Skoven" eller hvad vi kaldte det.

Dengang holdt vi Jul helt til Helligtrekonger, kun det nødvendige daglige Arbejde blev udført. Morgenmaden blev spist senere og alle var samlet til det i Spisestuen; da var der baade Grisesylte, Leverpølse o.a. Paalæg paa Bordet.

Nytaarsaften var Menuen den samme som Juleaften. Efter vi havde spist, var vi Børn og unge ude paa Sjøv, skød Nytaar ind hos Naboerne og flyttede rundt med forskellige Ting. Det var en yndet Spøg, hvis man kunde faa fat i Kaffekanden og gemme den. Gamle skaarede Tallerkener og lignende puttete vi i en Sæk og smed paa Naboens Dør for at lave Spektakel.